

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
(Ενότητα: 3^η, ραψωδία α)

A. ΚΕΙΜΕΝΟ (ραψ. α, στιχ.: 133-170)

- Το όραμα αυτό ανέβαινε στο νου του, πλάι στους μνηστήρες-
κι είδε την Αθηνά. Ευθύς προς την αυλόθυρα έτρεξε, γιατί
135 τον έπιασε η ντροπή, να στέκει τόσην ώρα στην πόρτα του ένας ξένος.
Κοντά της στάθηκε, της έσφιξε το χέρι το δεξί, με τ' άλλο
πήρε το χάλκινο κοντάρι της, ύστερα την προσφώνησε μιλώντας,
και πέταξαν τα λόγια του σαν τα πουλιά:
«Ξένε μου, καλωσόρισες, έλα να σε φιλέψουμε κι αφού το δείπνο μας
140 χορτάσεις, τότε μας λες τον λόγο της επίσκεψής σου.»
Είπε και τράβηξε μπροστά. Η Αθηνά Παλλάδα, λάμποντας τα μάτια,
ακολουθούσε, κι οι δυο τους μπήκαν στο μεγάλο δώμα.
Το δόρυ της μετέφερε, για να το στήσει σε ψηλή κολόνα,
το 'βαλε μέσα στην καλοξυσμένη θήκη, όπου και τα' άλλα δόρατα
145 περίμεναν, άνεργα και πολλά, του καρτερόψυχου Οδυσσέα.
Ύστερα την οδήγησε σε θρόνο να καθίσει, λειτουργημένο κι όμορφο,
πάνω του απλώνοντας ύφασμα μαλακό, και στήριγμα στα πόδια της
έσυρε το σκαμνί { ... }
Τότε μια παρακόρη έφερε νερό, με τ' όμορφο χρυσό λαγήνι,
155 τα χέρια τους να πλύνουν, κι έχυνε το νερό από ψηλά
σ' ένα αργυρό λεβέτι. Μετά τους έσυρε μπροστά γυαλιστερό τραπέζι,
ενώ η σεβαστή κελάρισσα είχε την έγνοια να τους φέρει ψωμί
κι άφθονο φαγητό, ό,τι καλό τους βρέθηκε, να τους ευχαριστήσει.
Στα χέρια του σηκώνοντας ο τραπεζάρχης δίσκους με κρέατα
160 κάθε λογής, τους τα παρέθεσε, στο πλάι ακούμπησε κούπες χρυσές,
και κάθε τόσο ο κήρυκας περνούσε, γεμίζοντας κρασί τα κύπελλά τους.
Σε λίγο αγέρωχοι οι μνηστήρες μπήκαν κι αυτοί στην αίθουσα,
πήραν με τη σειρά τους θέση σε θρόνους κι αναπαυτικά καθίσματα.
Τότε τους έχυναν νερό στα χέρια τους οι κήρυκες,
165 δούλες γεμίζαν με ψωμί πλεχτά πανέρια,
έφηβοι τους κρατήρες με πιτό ξεχειλίζαν,
κι αυτοί τα χέρια τους απλώνουν στο έτοιμο τραπέζι.
Και μόνο όταν κόρεσαν τον πόθο τους με το φαΐ και το πιτό,
τραβούσε άλλα πια η ψυχή τους: τραγούδι, μουσική, χορό-
170 συμπλήρωμα απαραίτητο σ' ένα καλό τραπέζι.

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1) Να αναλύσετε το τυπικό της φιλοξενίας, όπως παρουσιάζεται στο κείμενο.

(μον. 5)

2) α) Να γράψετε έναν τίτλο για το απόσπασμα

(μον. 1,5)

β) «Ο τρόπος που παρουσιάζει ο ποιητής τους μνηστήρες στους στίχους 162-170 θεωρείται προοικονομία». Συμφωνείτε με την παραπάνω άποψη; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.

(μον. 2,5)

3) α) Ο Όμηρος χρησιμοποιεί ως αφηγηματικές τεχνικές άλλοτε την τριτοπρόσωπη και άλλοτε την πρωτοπρόσωπη/διαλογική αφήγηση με επικρατέστερη τη δεύτερη. Αυτό ισχύει στο συγκεκριμένο απόσπασμα; Να δώσετε δύο σχετικά παραδείγματα από το κείμενο.

(μον. 2)

β) Να εντοπίσετε δύο εικόνες

(μον. 2)

4) α) Να ηθογραφήσετε τον Τηλέμαχο από τη στάση του έναντι της θεάς Αθηνάς-Μέντη, αλλά και τους μνηστήρες από την παρουσία και τη στάση τους στο παλάτι του Οδυσσέα

(μον. 5)

β) Να καταγράψετε δύο πολιτιστικά στοιχεία

(μον.2)

Βασίλης Λάλας